

LUND UNIVERSITY

Öppenhet vinnande byggkoncept

Kuprijanko, Alexander; Nebel, Cecilia

2013

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Kuprijanko, A., & Nebel, C. (2013). Öppenhet vinnande byggkoncept. Sydsvenska Dagbladet.

Total number of authors:

2

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Förundersökning om mordförsök läggs ner

LUND
■ En man högs med kniv och en annan fick sin näsa krossad. Men åklagaren kan inte bevisa något uppsåt eller vem av de båda miss-tänkta männen som gjorde vad.

Förundersökningen läggs ned mot de båda männen

som misstänktes ligga bak om ett mordförsök på Västra Stationsorget för två veckor sedan. Männen, båda i tjugårsåldern, släpptes ur häktet tidigare i veckan.

Under häktningstiden har både de misstänkta och de båda männen i samma ålder som skadades vid tillfället förhörs.

– De uppgifter som kommit fram gör att det är svårt att klargöra det exakta händelseförloppet. Jag har inte kunnat styrka uppsåt eller motbevisa nödvärnsinvändningar, säger åklagaren Amanda Elmfelt som lett förundersökningen.

En av männen som skadades har inte velat medverka i utredningen. Den

andra har ändrat sin version av vad som hände mellan olika förhör.

Den huvudmisstänkte mannen för mordförsöket menar att han och hans kompis följdes av de båda andra männen på en av perongerna på Lund C. Ute på Västra Stationsorget blev de attackerade och tvingades att försvara sig.

Mannen nekar till att ha använt den kniv som orsakade allvarigast skada vid tillfället.

– **Båda målsäganden** har haft skador efteråt. Men jag kan inte bevisa hur de har uppstått, säger Amanda Elmfelt.

Enligt Ulla Ståhlberg, försvarsadvokat till den

huvudmisstänkte mannen inte kan se v

– Det var helt rikt

man inte kan se v

hände eller bevis

uppsåt så ska falle

ned, säger Ulla Stå

ANDERS MAL

ander.s.malmstrom@sjvd

Öppenhet vinnande byggkoncept

LUND

■ ESS ska byggas som ett campus istället för som en enda stor byggnad. Och inga staket eller stängsel ska omgärda forskningsanläggningen. Så tänker vinnarna i arkitekttävlingen för ESS. Men ännu är det inte klart exakt hur anläggningen ska se ut.

Från början var 64 olika arkitektteam intresserade av att få gestalta ESS. Steg för steg har de skalats ner tills endast vinnaren återstod: det danska konsortiet som leds av Henning Larsen Architects. Henning Larsen Architects har tidigare ritat bland annat Malmö stadsbiblioteks tillbyggnad och operahuset i Köpenhamn.

– Vi föreslår en campusstruktur, istället för en enda byggnad. Då tvingar du folk att röra sig och då kommer de att möta varandra. Det är så man träffas: vid kaffemaskinen eller, under sommaren, utomhus. På så sätt får vi ett levande campusområde, säger Jacob Kurek, partner på Henning Larsen Architects.

Varför tror du att de vinner?

– Jag tror att det är för att vårt koncept reflekterar vad som händer inuti forskningsanläggningen. Det skapar inte mystik, med stora solida väggar, utan är en öppen struktur. Och strukturen reflekterar inte bara funktionerna i forskningsanläggningen, utan det bryter också ner det i en mindre skala. Hela anläggningen är ungefär 800–900

meter lång, så vi försöker ta ner den till mänsklig skala så att man kan relatera till den.

Istället för staket som ska skydda forskningsanläggningen så ska allmänheten få komma så nära som bara möjligt.

– Vi vill inte att de ska säga "de håller på med någonting där inne, men vi vet inte vad". Det skapar uppfattningen att det är något hemligt vi gör. Och det är inget hemligt, säger Colin Carlie, som gjorde sin sista dag som vd för ESS un-

der torsdagen och under fredagen ersätts av James H Veck.

– Vist finns det områden som bara vissa människor ska släppas in till, men det finns olika sätt att skapa hinder utan att anläggningen ser ut som Fort Knox.

Branta höjdskillnader eller väldigt tät vegetation kan vara sätt att skapa naturliga barriärer som håller folk borta från de områden som måste skyddas.

Att Henning Larsen Architects koncept nu har valts ut innebär inte att det är klart exakt hur forskningsanläggningen kommer att se ut, utan nu ska man jobba vidare med konceptet.

TEXT: ALEXANDER KUPRIJANKO
 alexander.kuprijanko@ejournalen.se

FAKTA

Det vinnande teamet

■ Förutom Henning Larsen Architects ingår COBE APS, SLA A/S, Buro Happold, NNE Pharmaplan och Transsolar i det vinnande arkitektteamet.

■ Tävlingsjuryn bestod av Inga Hallén (stadsbyggnadsdirektör Lund), Charlotte Lindström (teknisk direktör Kristianstad, representerar Region Skåne), BG Svensson (vd Science Village Scandinavia), Colin Carlie (vd ESS), Matti Tiirikari (administrativ direktör ESS), Örian Larsson (seniorrådgivare ESS) samt Kent Hedin (byggher ESS).

Detta är ESS

■ ESS står för European Spallation Source.
 ■ Det ska bli en anläggning där man med neutroner undersöker olika materials minsta beståndsdelar. Med neutronerna kan forskarna se beståndsdelar som är tiotusen gånger tunnare än ett hårstrå.
 ■ Forskningsanläggningen förväntas möjliggöra nya framsteg inom bland annat biomedicin, materialvetenskap, energiforskning och miljövetenskap.

Vi blickar ner från nordost på ESS i förgrunden. Forskningsanläggningen ligger längs vägen (till vänster i bild) och E22 (till höger). Mellan ESS och den andra stora forskningsanläggningen Max IV (cirkelformad)

Popstad hoppas på sponsring

FESTIVAL
 Popstadfestivalen i Lund 250 000 kronor vilket hade varit en fjärdedel av hela budgeten för externa projekt. Nu ansöker vi om 90 000 kronor, säger Magdalena Vagnargård, ordförande i Lunds Rocknroll-förening.
 I år flyttar festivalen ut från Kulturen till Lundagård vilket Magdalena Vagnargård menar är en fördel

och att det är en mer central placering. Förra årets 500 besökare ska i år bli till minst 2 000.
 Inträdesavgiften höjs från 130 till 300 kronor.
 – Men det är fortfarande väldigt billigt, säger hon.
 Både Vagnanza Trailerpark och Sator återkommer till festivalen. Vilka de andra banden är håller för- eningen hemligt.

Thomas Östros om regleringar i ekonomin

LUND
 Thomas Östros, vd för Svenska Bankföreningen och före detta statsråd, gästtar Ekonomihögskolan för att prata om "En väg av regleringar - Bra eller dåligt för samhällsekonomin?" Seminariet som arrangeras av Knut Wicksells centrum för finansvetenskap i samarbete med ekonomihögskolan

är öppet för alla. Fredag 1 mars, kl 15.15, Crafoordsalen, Holger Crafoords Ekonomacentrum.

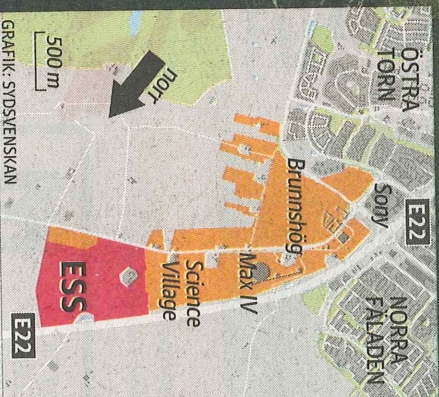
Kraftfullare etiska krav ska utredas

LUND
 Ska Lunds kommun tolera viss andel oetiska investeringar?
 Frågan debatterades vid kommunfullmäktiges möte

i torsdags. Hanna Gunnarson (V) vände sig emot att det i kommunens föreslagna finanspolicy står att kommunen ska undvika investeringar i något drygt tio procent eller mer guld till krig, porr, tobak eller alkohol.
 Mats Helmfrid (M) menade att kontrollen är svår. Efter votering 35-30 beslutades att policyn ska utredas av kommunstyrelsen

DATORGRAFIK

GRAFIK: SVENSKAN

"Inget land har sagt att man inte vill vara med"

LUND
 Sjutton länder har sagt att de vill vara med i ESS-samarbetet, men inga avtal är påskrivna. Senast till hösten ska alla kort ligga på bordet. Först därefter beslutas det om ESS ska byggas.

Chef för handlaren Lars Anell har utsetts till sammanmans med sin danska kollega Lars Kolte att föra diskussioner med partnerländerna. En viljeförklaring skrevs på för två år sedan, men den är inte legalt bindande.

– Vårt uppdrag är att få länderna att precisera hur stor andel av investeringskostnaden de kan ta och hur mycket ställt de tror att forskarna kommer att göra anspråk på. Regeringarna har beslutat att senast under hösten måste ett letter of intent [avsläktförklaring] undertecknas av alla länder.

Hur fortskrider arbetet?

– Det vore fel att beskriva det här som problemfritt, men alla länder som deltar fortsätter att uttrycka sin mycket tydliga vilja att

vara med. I några fall kan man kanske sträcka ut betalkningen över längre tid än vi har tänkt oss, men inget land har sagt att man inte vill vara med.

Hur sker betalningen?

– I form av pengar och "in kind-leveranser", det vill säga bidrag till anläggningen.

Hur resonerar de länder som har finansiella problem?

– Det finns ingen tydlig korrelation mellan betalningsviljan och ländernas finansiella situation. När vi talar med krisländerna är det inte de som uttrycker de största ekonomiska svårigheterna.

Vilka gör det då?

– Det tänker jag inte gå in på.

Vad kostar ESS?

– Cirka 1,8 miljarder euro.

Vad skulle hända om något land drar sig ur?

– Det kan jag inte svara på, det blir en fråga för svenska och danska regeringarna. Man kan lånefinansiera, vänta in länder, vända sig till länder utanför Europa.

DATORGRAFIK

Istället för att samla all verksamhet i en enda byggnad föreslår arkitekterna ett campus. Det kommer att göra området mer levande och öka chansen till oväntade möten.

ILLUSTRATION: HENNING LARSEN ARCHITECTS

När fattas beslut om bygga ESS?

– Det bestämmes av svenska och danska regeringar när de har tillräckligt finansiering. När man ska teckna alla letter of intent ska regeringarna ha ett fredsställande underlat

TEXT: CECILIA NEBEL
 cecilia.nebel@svenskan.se

FAKTA

Sjutton partnerländer

■ Länderna kommer att satsa på att konstruera, finansiera, bygga och driva ESS-läggningen: Sverige, Danmark, Spanien, Estland, Frankrike, Island, Italien, Lettland, Litauen, Nederländerna, Norge, Polen, Schweiz, Storbritannien, Tyskland, Ungern.

Tidsplanen

■ 2014: Sitts spaden i jorden om planeringen håller.
 ■ 2019: ESS invigs. Då finns 7 instrument/experiment.
 ■ 2025: Klart: 22 instrument/experimentationer.

Village. Till vänster om Max IV finns hus i den kommande stadsdelen Brunnsberg. I bakgrunden skymtar Öresundsbron.

ILLUSTRATION: ESS/HENNING LARSEN ARCHITECTS